

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Neigerné dr. Vejkey Klára ügyvéd által képviselt felpresnek dr.Méhes László ügyvéd által képviselt **alperes** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2009. október 15. napján kelt, 6.G.20.299/2009/14. számú ítéletével szemben az alperes részéről 15. sorszám alatt bejelentett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 300.000.- (Háromszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az illetékügyben eljáró hatóság felhívására - 900.000.- (Kilencszázezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A perben nem álló, felszámolás útján a cégnyilvántartásból törölt **"A" kft** - mint kitermelő - valamint az alperes - mint bányavállalkozó - között 2001. február 16. napján vállalkozási szerződés jött létre a „**B**” védnevű bányatelek kavicsvagyonra kitermelésére, legfeljebb 12 évre. A kitermelő **"A" kft** közbeszerzési pályázatot megnyerve kötötte meg a szerződést. A pályázati dokumentáció része volt a **"C"** Kft. által 1998. júniusában készített kutatási szakvélemény. Az **"A" kft** a kutatási szakvélemény adatait figyelembe véve következtetett a szerződéskötéskor a nyereséges kavics kitermelésre. Közel egy éves kitermelés után kiderült, a kutatási szakvélemény téves adatokat tartalmazott, a feltárható bányatelek jelentős részén olyan agyag van, melyet előre nem látható többletköltséggel lehet csak eltávolítani. Az **"A" kft** kitermelő felhívására a **"C"** Kft. 2003. június 12. napján újabb szakvéleményt készített, mely megállapította, hogy „a” jelű depó anyaga kavicsos agyagos iszap (meddő). A

korábbi véleményétől eltérése okát az alul kutatottságban jelölte meg, mivel a bányavállalkozó alperes a hálózatos termelési kutatás elvégzését nem rendelte meg. Az "A" kft a kavics kitermelhetősége érdekében 30.000 köbméter agyagot távolított el, mellyel a 2001-2003. évben a keresetben megjelölt mértékű kára keletkezett.

A "A" kft ügyvezetője, "D" írásbeli felhívására az alperes a 2004. szeptember 15. napján megtartott taggyűlésen határozatot hozott, hogy „a két társaság jogi képviselőinek útján keressék meg annak lehetőségét, hogy miként lehetséges egy esetleges kárigényt a "C" Kft-vel szemben érvényesíteni a bányaterületről kiadott rossz szakvélemény miatt.” Az "A" kft az alpereshez címzett, 2005. július 25. napján kelt levelében ismételtén kérte az alperestől a közös kárigény érvényesítéséhez szükséges intézkedések megtételét.

A "D" ügyvezető által képviselt "A" kft, valamint a házastársa, "E" ügyvezető által képviselt felperes 2006. április 17. napján szerződést kötött, melyben a felperes átvállalta a kitermelési szerződés alapján az "A" Kft-t az alperes felé terhelő tartozásokat. Egyben az "A" kft felperesre engedményezte a rossz minőségű haszonanyag kibányászása miatt a kutatási szakvéleményt készítő "C" Kft-vel és az alperessel szemben fennálló kártérítési igényét. 2006. április 28. napján az "A" kft valamint az alperes a kitermelési vállalkozási szerződésüket megszüntették, figyelemmel a felperes tartozás átvállalására is. A felperes egyben kitermelőként az alperessel vállalkozási szerződést kötött a bányatelek kavicsvagyonra kitermelésére. 2007. augusztus 14. napján a perbeli felek, valamint a perben nem álló harmadik gazdasági társaság között újabb „kavics-kitermelési integrációs szerződés” jött létre, a kavicsbánya bérleti díj ellenében történő üzemeltetésére, a kavics kitermelésére öt éves időtartamra.

- o - o - o -

Keresetében a felperes 16.626.240,- forint kártérítés, valamint annak a 2002. július 1. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Ellenkérelmében az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen azzal védekezett, hogy a felperesnek nincs perbeli legitimációja, mivel a 2006. április 17. napján kelt engedményezési szerződés a Ptk. 203.§. (2) bekezdésébe, valamint a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény (Gt.II.) 25.§.(2) bekezdésébe ütközik és színlelt is. Másodsorban elévülési kifogást terjesztett elő, harmadrészt pedig vitatta a kártérítési követelés jogalapját és összegét is.

Az elévülési kifogással szembeni érvelésként a felperes a 2004. február 25. - 2005. július 25. napja kelt, az "A" kft által az alpereshez címzett leveleket csatolta, melyek értékelése szerint az elévülést megszakították. Arra is hivatkozott, hogy a 2004. szeptember 15. napján tartott taggyűlésen az "A" kft, valamint az alperes abban állapodott meg, hogy a "C" Kft-t az alperes perli kárigénye érvényesítése érdekében. Mivel a kereset jogalapja az, hogy az alperes a perindítást elmulasztotta, ezért keresetét 2009. szeptember 15. napjáig terjeszthette elő.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította, egyben kötelezte a felperest a le nem rótt kereseti illeték, valamint az alperes perköltsége viselésére. Határozata indokolásában az engedményezési szerződés érvényes létrejöttét vitató ellenkérelmet alaptalannak tartotta. Megállapította ugyanakkor, hogy a felperes szerződésszegésből eredő, 2001-2003. évi kártérítési igényének elévülése legkésőbb 2003. december 31.-én kezdődött el a Ptk. 326.§.(1) bekezdése szerint. A kártérítési követelés ezért 2008. december 31. napján elévült. A lefolytatott tanú- és okirati bizonyítás eredményét úgy értékelte, hogy a felperes az elévülés megszakadását (Ptk.327.§.(1) bekezdés) nem tudta bizonyítani. A felperes korabeli ügyvezetője, "E" tanú az engedményezésről értesítésre nyilatkozatot nem tudott tenni, míg a 2004. szeptember 15. napján megtartott alperesi taggyűlés jegyzőkönyve semmilyen konkrét kárigényt nem tartalmaz az alperes irányába. Úgyszintén a felperes által az alperessel 2006. április 28. és 2007. augusztus 14. napján megkötött szerződések sem tartalmazzak kitételeket a felperes kártérítési igényére. Nem tartalmazzak kártérítési igényt a felperes által csatolt, a "A" kft által az alperesnek írt levelek sem. Tekintve, hogy a felperes kártérítési igényéről az alperest csak 2009. március 12. napján értesítette, a követelése elévült.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítása iránt. Fellebbezésében kifejtette, hogy kártérítési igénye azon alapul, hogy az alperes adott megbízást a "C" Kft-nek geodéziai vélemény előterjesztésére annak megállapítása érdekében, hogy a bányatelek kavics üzemi kitermelésére mennyiben alkalmas. Ez a szakvélemény pedig utóbb tévesnek bizonyult. Tekintve, hogy a felperes, valamint szerződési jogelődje (a "A" kft) illetve a "C" Kft. között jogviszony nem állt fenn, ezért a szakvélemény adójával szemben csak az alperes érvényesíthetett kárigényt. Ezért is állapodott meg a felperes jogelődje az alperessel, hogy a kitermelési szerződési jogviszony fenntartása érdekében az alperes indít pert a "C" Kft-vel szemben. Ennek figyelembevételével került megfogalmazásra a felperesi jogelőd ügyvezetője által a 2004. szeptember 14. napján kelt levélben is szorgalmazott, a 2004. szeptember 15-i taggyűlési határozat szövege. A 2004. szeptember 14. napján kelt levél ugyan nem tartalmaz közvetlen kárigényközlést az alperes felé, „azonban az egyértelmű volt az alperes előtt is”, hogy a felperesi jogelőd felé az alperes tartozik helytállási kötelezettséggel, így „ez volt az a kényszerítő körülmény”, hogy az alperes belátta: vagy érvényesíti a kitermelőt ért kárt a "C" Kft-vel szemben, vagy vállalja a kitermelő által a vele szemben megindítandó pert. Ugyancsak nyomatékosan kéri a „közös kárigény” érvényesítéséhez szükséges intézkedések megtételét a "A" kft által 2005. július 25. napján az alpereshez címzett levél. A felperesi szerződési jogelőd, valamint az alperes között a kárigény érvényesítésére vonatkozó megállapodással a vállalkozási szerződést megkötő felek között a jogviszony módosult, mely az elévült megszakította.

Ezen túl a 2005. július 25. napján kelt levélig a felperes szerződési jogelődje alappal bízhatott a kárigény közös érvényesítésében, melyre figyelemmel a kártérítési követelésének elévülése a Ptk.326.§.(2) bekezdés alapján nyugodott. A nyugvás 2005. július 25. napján

szűnt meg, ezért értékelése szerint az elévülési idő 2009. szeptember 23. napján telt el, melyhez képest keresetlevelét kellő időben terjesztette elő.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Előadta, hogy a felperes által állított 2004. szeptember 15-ei taggyűlési jegyzőkönyvnek és határozatnak a Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján sem elévülést megszakító, sem elévülést nyugvását előidéző hatálya nincsen. A felek között a kártérítési igény vonatkozásában egyezségi tárgyalások nem folytak, csak a felperes bérleti díjtartozásáról egyeztettek. A felek ugyanakkor valóban módosították korábbi jogviszonyukat, azonban egyik szerződésmódosítás sem tartalmaz olyan kitételt, mely szerint a felperesnek kártérítési igénye lenne az alperessel szemben.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, az így beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának megfelelően értékelte, azok alapján helyes tényállást állapított meg. Döntésével, és jogi indokaival az ítéletábra egyetért, azokat megismételni nem kívánja, ezért azokra csupán utal.(Pp.254.§ (3) bekezdés)

A fellebbezési kérelemre- ellenkérelemre tekintettel az ítéletábra az alábbiakat emeli ki:

A felperes keresetében az alperes kártérítés megfizetésére kötelezését kérte. A kár bekövetkezésének időpontjaként a 2001-2003-as éveket jelölte meg. A kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes (Ptk. 360. § /1/ bekezdés), ezért a felperes követelése 2003. december 31. napján vált esedékessé.

A követelések öt év alatt évülnek el, ha jogszabály másként nem rendelkezik (Ptk. 324. § /1/ bekezdése), az elévülés pedig akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált (Ptk. 326. § /1/ bekezdése). A felperesi kártérítési követelés így 2008. december 31. napján évült el, melyet az elsőfokú bíróság is helyesen állapított meg.

Az elsőfokú bíróság elévülést megállapító döntésével szemben a felperes ugyanakkor alaptalanul hivatkozott az elévülés megszakadására, valamint arra, hogy az elévülési idő nyugvással 2009. szeptember 23. napjáig meghosszabbodott.

A Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a követelés bírósági úton való érvényesítése, továbbá megegyezéssel való módosítása - ideértve az egyezséget is -, végül a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése megszakítja az elévülést.

A követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás azonban csak akkor alkalmas az azzal célzott jogkövetkezmény kiváltására (pl. az elévülés megszakítására), amennyiben olyan adatokat tartalmaz, amely alapján a címzett kötelezett a vele szemben támasztott követelést kétségen kívül azonosítani tudja, illetve amelyből a követelés érvényesítésének szándéka kitűnik (GKT.72/1973., Legfelsőbb Bíróság Pfv.VII.20.516/2007/7., Debreceni Ítéletábra

Pf.II.20.718/2005/3. szám). Nem tartalmi feltétele tehát az írásbeli felszólításnak a követelt konkrét kárösszeg megjelölése, különösen akkor nem, ha (annak időpontjában) a kárának pontos mértékéről a károsult sem rendelkezik bizonyos tudomással.

A felperes által az elévülés megszakításra alkalmas okiratokként becsatolt (9.szám) - a felperes jogelődjétől származó - levelek, valamint a 2004. szeptember 15.-i taggyűlési jegyzőkönyv egyike sem értelmezhető olyan felhívásnak, melyből kitűnne az alperessel szembeni kárigény érvényesítésének szándéka. Az említett taggyűlésen hozott határozat csak a "C" Kft.-vel szembeni közös kárigény érvényesítése lehetőségeinek feltárására irányul. Ez pedig az alperessel szembeni írásbeli felszólítás törvényi kritériumát semmiképpen sem meríti ki.

Nem osztotta az ítéletábra azt a felperesi álláspontot sem, amely szerint a felperesi szerződéses jogelőd és az alperes között a kártérítési igény érvényesítésére vonatkozó megállapodással jogviszonyukat elévülést megszakító joghatállyal módosították. A felek közötti jogviszony a kavics kitermelésére irányuló vállalkozási szerződés volt, melyet a közös kárigény lehetőségeinek keresésére vonatkozó határozat egyetlen tartalmi elemében sem módosított. A taggyűlési határozat csupán szándéknyilatkozatként értékelhető, mely a felek törekvésének irányát határozta meg a jövőre nézve.

Tévedett a felperes akkor is, mikor azt állította, hogy a 2005. július 25. napján kelt levélíg a felperes szerződési jogelődje alappal bízhatott a kártérítési igény közös érvényesítésében, így a kártérítési igény elévülése a Ptk. 326. § /2/ bekezdése alapján 2004. szeptember 15. napjától 2005. július 25. napjáig nyugodott.

A Ptk. 326. § (2) bekezdése értelmében, ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított egy éven belül - egyéves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetében pedig három hónapon belül - a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél, illetőleg három hónapnál kevesebb van hátra.

Az elévülés nyugvása a törvény értelmében akkor állapítható meg, ha olyan akadály áll fenn, mely az igény jogosult általi közvetlen, vagy bírósági érvényesítését kizárja. A felperes a jogelődje által az alpereshez intézett leveleket, valamint a 2004. szeptember 15.-i taggyűlési határozatot azonban tévesen azonosította az elévülés nyugvását előidéző „akadálnak”. Az ugyanis, hogy a felperesi jogelőd, valamint az alperes megállapodott arról, hogy „törekzenek” a "C" Kft.-vel szembeni kártérítési igény érvényesítése lehetőségeinek felkutatására, nem akadályozta a felperest, illetve jogelődjét abban, hogy kára megtérítését közvetlenül az alperestől követelje. A felperes (jogelődje) ugyan közvetlenül nem állt jogviszonyban a "C" Kft.-vel azonban ez nem zárta el a "C" Kft.-vel szembeni közvetlen igényérvényesítéstől sem a szerződésen kívül okozott károk szabályai szerint. (Ptk. 339.§ (1) bekezdés) A felek közötti egyeztetés önmagában akkor eredményezhette volna az elévülés nyugvását, ha annak konkrétan a felperes által az alperessel szemben érvényesítendő követelés lett volna a tárgya. A kártérítési igény harmadik személlyel szembeni

érvényesítésének lehetősége, és az eziránti közös fellépés tervezése azonban az alperessel szembeni igényérvényesítésnek nem akadálya, az az elévülés nyugvására okot nem adhatott.

A felperes a Ptk. 326. § (2) bekezdésének téves értelmezése alapján jutott arra a következtetésre, hogy amennyiben az elévülés 2004. szeptember 15. napjától 2005. július 25. napjáig nyugodott, úgy a követelés csak 2009. szeptember 23. napján évült el. Az elévülés nyugvása rendszerint valóban az elévülés meghosszabbodásához vezethet, azonban a nyugvás során eltelt időt nem kell hozzászámítani az általános elévülési határidőhöz.

Valójában az elévülési idő - nyugvás miatti - meghosszabbodása attól függ, hogy az elévülési idő az akadály megszűnésének időpontjában letelt-e már, vagy abból egy évnél - egyéves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetében három hónapnál - kevesebb van-e hátra. Ha az akadály megszűnésekor az elévülési időből - a nyugvás idejét is beleszámítva - 1 évnél, illetve 3 hónapnál *hosszabb* idő van hátra, akkor az így még fennálló idő alatt van lehetősége a jogosultnak az igényének az érvényesítésére, az elévülés meghosszabbodása nélkül. Abban az esetben viszont, ha az akadály megszűnésekor az elévülési idő már *eltelt*, vagy az általános mértékű (öt éves) elévülési időből egy évnél, egy éves elévülési időből (pl. Ptk. 504. § /3/ bekezdése) három hónapnál *kevesebb* van hátra, úgy az elévülési idő is meghosszabbodik. Ilyenkor a jogosult az akadály megszűnésétől számított további egy éven, illetve három hónapon belül az igénye érvényesítése érdekében felléphet. Az elévülési idő nyugvása nem eredményezheti tehát azt, hogy az esetleges akadály megszűnésétől még hátralévő három és fél éves elévülési idő további hónapokkal, a nyugvás időtartamával meghosszabbodjon.

Ezek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - a fellebbezés folytán szükségessé vált indokolásbeli kiegészítéssel - a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján viselni tartozik az alperes fellebbezési eljárás során felmerült - ügyvédi munkadíjból álló - másodfokú perköltségét, melynek összegét az ítéletábra a 32/2003. /VIII.22./ IM rendelet 3.§. /2/, /5/-/6/ bekezdései alapján áfával növelten határozta meg.

A bíróság a fellebbezési eljárásban pervesztes felperest az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében kötelezte.

Győr, 2010. január 13. napján

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
alőadó bíró

Dr. Hammer Sándor sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó:

